Nr. 79. Anulu XXIX.

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Dumineca, Fói'a, candu concedu ajutórele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/2 5 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu seu 3 galbini mon. sunatória.

Brasiovu 20/8 Octobre 1866.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Taxa timbrala a 30 cr. de fiscare publicare.

MONARCHI'A AUSTRIACA

Transilvani'a.

Scrisóre de mana a Mai. Sale imperatului catra ministrulu de statu.

Iubite conte Belcredi! Candu cu adenca dorere prin manifestolu Meu din 17 Iuniu a. c. am anunciatu poporeloru Mele necesitatea cea neincungiurabila a unui resbelu pentru a apará bunulu dreptu alu Austriei — in acestu momentu seriósu popórele au respunsu la chiamarea Mea cu unu spiritu aplecatu la sacrificiu, ceea ce animei Mele celei multu ingrigiate ei sierbiecá de adeverata satisfactiune. Consciinti'a Me redicá, ca la unu pasu de seriositate atatu de adencu, monarchulu si poporulu se conducu de accesi cugetare, de acel'asi simtiementu.

Evenimentele nefericite, ce urmara dupa acést'a pre teatrulu resbelului de nordu, sacrificiale cele mari, ce au incarcatu ele pre imperiulu Meu, n'au sdroncinatu spiritulu de resemnatione patriotica in poporu. In capitala si in multe parti ale imperiului cu mille au apucatu de vóia buna armele, pentru intarirea sirouroru armatei séu spre a formá corpuri de voluntari deosebite, catu si spre a spará marginile de incursiunile dusmane; si simtiulu acestu resolvatu la sacrificiu s'a doveditu asemené si la inarmarea batiloru martiali.

In credintiosulu Meu comitiatu Tirolu intreag'a poporime destoinica la arme se scul'a cu insufflata amóre de patria spre eroicéso'a respingere a dusmanului; si preticitolu Meu regatu alu Boemiei intre cele mai amari suferintie si mai grele strimtoriri a supastratu o pusatiune invasita numai unui poporu, care intocma cá eroicii fii si Tirolului prin amorea cea credintiósa catra propriulu seu Domnitoriu, catra imperiu si patria, castiga istoriei o splendóre, care nici odata nu apune. Durere, ca in decursulu evenimenteloru resbelice acestea strimtoriri s'au latitu si preste alte tieri, preste credintiós'a Mea Moravi'a, Silesi'a, o parte a Austriei infer. si a teritoriului Goritianu, — si pretutindenea in tempulu acestu de grea cercare, simtiulu celu patrioticu si credintiósu alu poporimei nu numai ca nu s'a sustienutu in nivel'a s'a, ci chiaru si in pusatiunile cele mai periculóse s'a manifestatu intr'unu modu redicatoriu de animi.

Cu deosebire M'a satisfacutu si observarea impartasirei celei pline de amóre si de adeverata resemnatiune, cu care se ajutorara, grijira ostasii cei raniti si bolnaviti din tóte clasele poporului. Asia lenga impresiunile cele dureróse ale dileloru celoru nefericite se alatura neuitat'a aducere amente de cele mai pretióse dovedi de credintia si de nobil'a sacrificare a popóreloru Mele, si miscatu in anim'a Mea Mi-esprimu pentru acést'a recunoscinti'a Mea cea mai multiamitória.

Eu Te insarcinesu pre Dta a aduce acést'a la cunoscintia generala si specialuminte se impartasiesci acést'a si representantieloru regateloru si tieriloru Mele la cea mai desprópe a loru adunare. E problem'a regimului Meu a aplicá tóte mediulócele, ce-i stau la dispusatiune spre a vindecá ranele cele adenci casiunate prin resbelu. Activitatea cea mai incordata o aici o santa obligamente, a carei implinire cu conscientia o asteptu Eu dela tóte organele regimului. Cine a adusu sacrificiu pentru imperiu in tempurile acestea atatu de grele, are si pretensiune la ajutoriulu imperiului si dupa dreptu si ecuitate intinderea acestuia nu se póte amaná indelungatu.

Despre resultatele mesureloru ce le vei pune in lucrare si a-Mi face propuneri neintrerupte.

Schönbrunn in 13 Oct. 1866.

FRANCISCU IOSIFU m. p.

Tractatulu de pace *)

intre Mai. S'a c. r. ap. si Mai. S'a regele Italiei (Fói'ea legiloru imperiale XIIX. Nr. 116) inchisiatu in Vien'a in 3 Oct. 1866 si in ratificatiuni preschimbatu in Vien'a in 12 Oct. 1866.

Franciscu Iosifu I. din gratí'a lui Ddieu imperatulu Austriei etc.

Facemu cunoscutu tuturoru eroru se cuvine prin cuprinsulu acestor'a:

Dupace din partea plenipotentiariului Nostru si alu Mai. Sale regelui Italiei in 3 ale lunei acesteia s'a inchiaiatu in Vien'a conventiune de pace dimpreuna cu art. aditionalu si s'a semnatu in cuprinsulu urmatoriu:

In numele pré santei si nedespartitei Treime. Mai. S'a imp. Austriei si Mai. S'a regele Italiei decidendu a restabili intre statele loru respective o pace sincera si duratoria: dupace Mai. S'a imp. Austriei a cedatu Mai. Sale imperatului francilora regatulu Lombardo-Venetianu: dupace Mai. S'a imp. francilora din partea s'a dechiaratu, ca e gata a recunóce impreunarea numitului regatu Lombardo-Venetianu cu statele Mai. Sale regelui Italiei pre langa reservarea invoirii poporatiuniloru intrebate in modu corespondatoriu: Mai. S'a imp. Austriei, si Mai. S'a regele Italiei au denumitu de plenipotentiari si Sei, si adica: Mai. S'a imp. Austriei pe D. Felix conte Wimpffen, camerariulu Seu actuatu, solu si ministru plenipotentiatu in misiune straordinaria etc. etc.

Mai. S'a regele Italiei pre D. Louis Friderichu conte Menabrea, senatoru regatulu, marecordonu alu ordinului militariu Savoianu, cav. ord. Savoianu civilu de merite, mare oficiru alu ord. S. Mauritiu si Lazaru, proprietariu medaliei de auru pentru fortitudinea militare, generalu locutienatoriu, generalu comandante de geniea armatei si presiedinte alu comitetului de arme etc. etc., care preschimbandusi respectivele plenipotentie si affandule in forma buna si cuviintiósa s'au conlvoitu acupra urmatoriloru articuli:

Art. I. Incependu din diu'a intreschimbarii si ratificarii tractatului presiute, intre Mai. S'a imp. Austriei si Mai. S'a regele Italiei, intre respectivii loru eredi si urmatori, intre statele si supusii loru, va domni pentru totudéuna pace si amicitia.

Art. II. Prinsii resbelici austriaci si italiani se voru dá inapoi din ambe partile fara amanare.

Art. III. Mai. S'a imp. Austriei si da invoirea la impreunarea regatului Lombardo-Venetianu cu regatulu Italiei.

Art. IV. Confiniale (granitiele) teritoriului cedatu se determinésa prin conlinaile administrative presente ale regatului Lombardo Venetianu. O comisiune militare asiediata de catra ambele puteri contractante se va insarciná a trage liniea demarcatória in faci'a locului catu se póte mai curundu.

Art V. Desiertarea teritoriului cedatu si determinatu in art. precedentu va incepe indata dupa subscrierea pacii si se va fini catu sepóte mai curundu conformu invoirilorú facute intre comisiunile speciale hotarite pentru acést'a.

Art. VI. Regimulu italianu ieá asupras:

1) Partea (detoriei de statu) Monte Lombardo-Veneto, care pre temeiulu conventiunii inchisiate in an. 1860 in Milanu, in executarea art. 7 alu tractatului de Zürich, remase la Austri'a.

2) Detoriele ce cresoura la Monte-Lombardo-Veneto dela 4 Iuniu 1859 pana in diu'a inchisiarii tractatului presente.

3) Una suma de 35 milióne fl. v. a. in bani sunatori pentru partea imprumutului din 1854, ce cade pre Veneti'a, si pentru pretiulu materialului de resbelu nestraportabilu. Modulu si chipulu depararii acestei sume de 35 mil. fl. v. a. in moneta sunatória in consunetu cu procederea tractatului de Zürich se va defige intr'unu articulu aditionalu.

Art. VII. O comisiune compusa din delegatii Austriei, Italiei si Francisi se va ocupa cu lioniidarea deosebitelo:u categori inaumate in cele 2 alinie ale art precedente, luandu privintia la amortisatiunile facute si la bunurile, din cari se formédia fondurile amortisatiunii, capitale de or-ce mana. Acésta comisiune va loá insinte definitiv'a regulare a computuriloru intre partile contrahente, si va defige si terminulu si modalitatea esecutarii licuidatiunii (detorieloru de statu) Monte-Lombardo-Veneto.)

Art. VIII. Regimulu Mai. Sale regelui Italiei intra in drepturile obligamintiloru, cari resaru din tractatele inchisiate ordinalminte de catra administratiunea austriaca pentru obiecte de interesulu publicu, ce privescu specialminte teritoriulu cedatu.

Art. IX. Regimulu austriacu remane deoblegatu a restitui tóte sumele depuse din partea locuitoriloru teritoriului cedatu, din partea comuneloru, institutelor publice si a corporatiuniloru reglióse cá cautione, deposite séu consemnatiuni la casele publice austriace. In asemene modu supusiloru austriaci, comuneloru, institutelor publice si corporatiuniloru bisericesci, care pe la casele teritoriului cedatu au depusu sume dreptu cautione, deposite séu consemnatiuni, se se restitue cu tóta punctualitatea din partea regimului italianu.

Art. X. Regimulu Mai. Sale regelui Italiei, recunósce si aprobésa concesiunile de cali ferate date de catra regimulu austriacu pre teritoriulu cedatu in tóte determinatiunile loru si pentru totudéuna si anumitu concesiunile ce se tragu din contracte inchisiate in 14 Martiu 1856, 8 Aprilu 1857 si 23 Sept. 1858. In asemenea modu recunósce si confirma regimulu italianu determinatiunile conventiunii inchisiate in 20 Nov. 1861 intre administratiunea statului austriacu si cu consiliulu administrativu alu societatii de drumu feratu sudicu de rtatu Lombardo-Venetiane si italiane centrale precum si conventiunea, care s'a inchisiatu in 27 Febr. 1866 intre ministeriulu imperatescu de finantie si comercin si intre societatea austriaca de drumu de feru sudicu.

Din momentulu intreschimbarii ratificatiuniloru tractatului de facia, intra regimulu italianu in tóte dreptorile si in tóte indetoririle crescute regimului austriacu din conventiunile insinte citate, in catu privescu acelea liniele de drumu fe atu affatórie pre teritoriulu cedatu. In urm'a acestor'a dreptulu devolutiunii (reintórcerii la proprietariu), ce competea pana acum regimului austriacu pre acesta drumuri de feru, se strapune regimului italianu.

Platile, cari mai sunt a se depurá din sum'a detória statului din partea concesionariloru conformu cu sunetulu contractului din 14 Martiu 1856 cá ecuivalentu de spesele cladirii pentru pomenitele drumuri ferate, se voru prestá in suma deplina la erariulu statului austriacu. Pretensiunile intreprindatoriloru de cladire si liferanti, precum si desdaunarile pentru ecsproprianiunile de pamentu, cari deriva din timpulu acel'a, candu numitele cali ferate se administrá pe socotél'a statului si care inca nu s'ar fi fostu ecsoficiatu, se voru depurá din partea regimului austriacu, si in catu concesionarii in poterea acteloru de concesiune sunt deoblegati la acést'a, se voru plati de catra acestia in numele regimului austriacu.

(Va urmá)

*) Testulu originalu e in limb'a franca. — R.

Temnitiele séu locurile de prinsóre.

(Incheiere.)

In proportiunea locuitoriloru de 2 la 9 milióne Ungari'a ar fi se aiba numai 2475 criminali grei, are inse ou 977 mai multi.

Din datele statistice impartasite pana aici oricare ciitoru póte combina, judeca si incheiá ou destula securitate la multe bóle gangrenóse si bube puroióse ale societatii in carea traimu. Noi reflectamu numai la o impregiurare. Cu spesele dela o singura prinsóre provinciala ai fi in stare de a intretiene cate o universitate din cele mai renumite. Cum nu pentru Ddieu, cu 70 treptatu pana la 140 mii fl. v. a. pe anu catu costa tienerea catorva sute de criminali spre a scuti pe societate de crimele loru! —

Intr'aceea dn. Tauffer are bunatate a ne conduce inca si spre a visita prinsorile municipale din Transilvani'a. Elu incepe dela a comitatului Turdei, carea trece de cea mai curata. In anceasi la 21 Aug. 1866 erá 56 arestanti, dintre carii inse 39 in cercetare preventiva si numai 19 judecati, ceea ce bate fórte multu la ochi si ti-ar da causa de a visita si actele la tribunalu. Prinsórea sta din optu chilii, dintre care inse una e a celoru arestati pentru datorii, éra alt'a a celoru prinsi pe cale administrativa. Dn. Tauffer aflá si in acea prinsórea destula disordine, putóre si mai multa si lipsa de mangaierea religiósa. Dintre cei robiti numai 8 erá maghiari, ceilalti romani si cativa tiegani. — Temnitii'a orasiului in casele lui Pápai este cea mai scarnava si mai puturósa dóra in tóta monarchi'a. Dn. comite supremu si primariulu orasiului nu dau cu nasulu pe acolo niciodata?

Temnitii'a din Aiudu a comitatului Albei de josu avea in 23 Aug. s. c. 130 arestati, dintre carii numai 2 erá femei, inse ce este mai batatoru la ochi, ca din tot numai 16 erá condamnati prin sententia definitiva, 35 recursesera, toti ceilalti gemea in prinsóre preventiva. Prinsórea are 12 chilii, inse nici vorba cá se incapa atati arestati in acelea; copiloi de cate 14 ani se alla inchisi cu nisce furi faimosi s. a. Dara presiedintele tribunalului si comitele supremu nu sciu nimicu de o disordine cá acésta? Si pentruca se stea atati óameni nejudecati in prinsóre cu lunile si cu anulu inaintea? Din cati membrii consta tribunalulu?

In prinsórea scaunala dela M. Osiorheiu erá totu in Aug. 78 insi, érn'a trecu preste 100. Aici ordinea este cevasi mai buna, inse totu putóre destula. Preotii romanesci mai mergu cate odata la arestanti, éra preotii unguresci nu mergu.

Este o mare blastamatia, ca mai nici intr'o prinsóre nu se da arestantiloru de lucru, preoum erá sub sistem'a absolutistica, pentruca vedi drag' dómne, in an. 1861 auctoritatile autonóme voindu a'si resbuna de absolutismu cas sara lucratoriile din prinsori, dupa care multi isi facea banisiori trumosi, incatu pre candu esia din prinsóre, nu erá siliti a fora séu insiela érasi.

Se trecemu la comitatulu Dabacei. Loculu de inchisóre alu acelui comitatu este totu la Gherl'a, inse catu se póte mai ticalosu si mai puturosu. Acea temnitia este la cas'a tribunalului, sta inse numai din trei chilii intunecóse, mici, scunde, adica in tóta privinti'a fórte nesanetóse, prin urmare ou totulu in contra procedurei pensle § 163 si a instructiunii § 67 si 68. In acelea cuibuletie de chilii comitatulu indésa cate 40 pana in 80 arestanti, tineri betrani, criminali necriminali, cá si pe nesce scumbrii (Häring) in butóie, éra decumva se intempla cá se intre in arestu si cate o femeia doua, atunci toti arestantii barbati se strimtóra in dóua chilii. De acea prinsóre candu vei cauta bine nu pórta nimeni nici o grija. — Inse unde este dn. comite supremu si unde presiedintele de tribunalu? Nu sciu ci nimicu de asié ceva? In 31 Aug. a. c. erá 40 arestanti, din carii 16 de si administrationii si 24 inchisi de tribunalu; ati crede inse ca din toti acela numai la 3 dicemu trei le esise sententia de judecata ou valóre de dreptu!

Se trecemu la capital'a Clusiu si la comitatulu Clusiului, pentru cá acolo se vedemu modeluri de locuri corectionale spre a le recomenda la tóte jurisdictiunile tierii. In Clusiu vei alla 3, proprie 4 locuri de prinsóre, trei din ele fórte scarnave, necurate si puturóse. Temniti'a acelui comitatu mare se alla in Clusiu in strat'a lupésca (Farkasutcza) intre nesce ruine, in catu si ea preste pucinu se va prefface in ruine. Acceasi sta numai din 7 chilii, in care se tienu cate 13 pana la 23 arestanti vinovati nevinovati fara nici o grija de a'i separa, adeverata scóla de hoti si talchari. In unele chilii a inceputu a se stracura si ploi'a, pentruca invelisiulu si podei'a sunt de nimicu, éra paretele subtire numai de 6 policari inca se póte sparge fórte usioru. Putórea si necurati'a nu se póte descrie. Ce rusine pentru acelu comitatu! In 2 Aug. a. c. in prinsórea acelui comitatu se alla 94 arestanti, toti ceilalti erá inca totu in cercetare. Se credea ca decandu Comites supremi sunt mai totu magnati, judecatile voru curge multu mai iute si mai bine, pentruca sciti dv., asié erá vorb'a inainte cu unu anu, pre candu sudalmile asupra „birocratiloru nemtiesci“ ploá cá si grindin'a, ci au este asié. Arestantii nici aici nu sunt ocupati cu lucru. Tragemu luarea aminte a Esc. Sale dlui comite supremu br. Lud. Josika asupra acestei impregiurari.

Capital'a insasi are dóua prinsori, un'a numita in turnu, destinata pentru cei trasi la judecata criminala si pentru datorii, consta din 7 chilii mici si o pitnitia intunecósa si umedósa pentru cei invinuiti greu. Preste totu necuratia, putóre, lips'a haineloru de patu — se intielege saci cu paie si tiolu — si milióne de vielegé saci cu paie si tiolu — si milióne de vietate muitóre merunte cá si pe airea, apoi si fóme destula, pentruca ce se mananee ómenii din cate $11^3/_4$ ori pe di.

Arestulu politienescu in casele numite a le lui Trandafiru este multu mai curatu decatu celea dóua, causa semana a fi, ca in anceasi uncori intra si domnisiori si cate o domnisióra, pentruca de ecs. in an. 1865 au petrecutu acolo succesive 379 persóne, éra in 1866 pana in 1 Sept. 260.

Clusiulu are si o asié numita casa de luoru silitu, destinata pentru 30 persóne. Acésta casa inse pentru Clusiu nu platesce nimicu, din causa ca nu se pórta nici o grija de ea; persóneloru inchise acolo nu li se da de lucru, ci sunt lasate a petrece in trandavie; pe paturi de doi ani nu s'au trasu lepedee nóua, perini lipsescu, tiólele sunt trentiuite, putóre si gunóie cá si in temnitii'a cea mai scarnava. Pe airea casele de lucru silitu sunt grijite cá si nesce salóne; pe la noi asié ceva nu este cunoscutu.

Clusiulu mai are si casa de saraci, inse totu cá vai de ea, inghesuita cu vreo 50 óameni nepultintiosi numai in cinci chilii mici, puturóse, pline de stelnitie si de siorecime, nevaruite de mai multi ani, neacerite nici odata. Rusine si bajocura pentru cei carii se numescu patroni si ingrijitorii acelei case —

Eca domniloru totu atatea ecsemple strigatóre incontra celoru ce apara, ca este cu potintia autonomi'a fara publicitate si fara controla de undeva.

Ne place a crede, ca dn. Em. Tauffer in an. v. isi va continua visitatiunile sale pre catu credemu fórte folositóre inca si prin alte jurisdictiuni ale tierii si nu va uita nici de asime nici de secuime. Intr'aceea nu ne indoimu ca studiile dlui voru fi trasu si pana acum mai alesu luarea aminte a inaltei curti de casatiune, anume in ceea ce privesce nespus'a traganare a judecatiloru in cateva jurisdictiuni de ale tierii, pentruca de candu „birocratii“ sunt paralisati, de atunci pe la unele tribunale au intratu comoditate si mai mare, precum se póte incheié si din cifrele impartasite de dn. Tauffer.

G. Baritiu.

Confusiunea.

Ar trebui se fia unu mare spiritu de profetu acela, carele luandusse dupa foile politice austriace germane, maghiare, slave, ar cuteza a incheié la ceea ce sunt se se intample cu reorganisatiunea politica si nationala a monarchiei. Spiritulu profeticu ar fi in acestu casu cu atatu mai luminatu si inaltitu, déca elu ar locui in vreunu orasiu séu orasielu provinciialu departatu cu totulu de vietí'a cea mare a capitaleloru, lipsitu de orice communicatiune ou cei carii pregatescu evenimentele totu in capitale, inse pe dupa pe culise, mai in scurtu, redusu numai la intieleptiunea politica pe care o scóte din foile publice. Diariele cele mari, dintre care unele au abonati cate 10 mii pana 25 mii (éra nu 7—8 ute bunéora cá „Zukunft“) si cititori indiecitu mai multi, cararu prin armare le da man'a de a cheltui grosu, care'si au corespondintii loru bine platiti in mai multe capitale, cu tóte midilócele loru de a cerceta dupa adeverú, se alla astadi in cea mai ametitóre confusiune ou privire la calea ce voru se fia. Acésta confusiune se arata intru tóta golatatea s'a mai alesu dela ridicarea legii martiale de preste capitalesu cateva parti de tiéra. Acum foile mari tala si cateva parti de tiéra. Acum foile mari tala si cateva parti de tiéra. Acum foile mari tala si

ho, dice „Debatte“, insc creditulu Austriei este o unitate, intocma precum Austri'a este unitate. Déca nu vreti voi se sciti de datorîile statului, voru veni Angli'a, Franci'a, Belgiulu, Olandi'a, la care suntemu datori cu totii, acelea ve voru invetia pe voi a platí si capitalu si interese.

Cu tóte acestea „Debatte“ mostra apoi si pe regimulu austriacu, ca pentruce nu se invoiesce cá se dea odata Ungariei ministeriulu. „Debatte“ este fóia aristocratica; deci se pare ca acésta e o trasetura de siachu. „Da-le ministeriu, ca de nu'ti voru face nici stanci pe voi», ilu poti tramite érasi p'aci incolo“. — Se póte si asié; se mai póte inse si altmintrea, ca vedienduse ungurii érasi cu ministeriu de resboiu si de finantia, se mai faca vreo secatura cá si in 1848.

Éca Domniloru catu este de bine, cá in asemenea impregiurari noi se stamu pe acasa in bun'a si trumós'a nóstra tiéra, in patri'a nóstra iubita dolosu si ferbinte. Luati aratadata cesempiu si dela Crosti'a, a carei autonomia sémana in mai multe puncte cu autonomi'a Transilvaniei. Vedeti ca cu croatii nu scósera nimicu la cale nici in Pest'a, si comisiunile dietale care inceoasera invoiéli'a, se respandira in tóte patru venturile. —

G. Baritiu.

Unu mediulocu individualu in contr'a colerei.

Veninulu colerei se alla in aerulu atmosfericu si se introduce in trupulu omenescu parte prin respirare (resuflare), parte prin mancari si beuturi.

Este cunoscutu ca in tinuturile colerei, precum nu de multu in Cairo, fusera atacate de colera chiaru si oi, candu acestea veniecra in tienuturi de acestea. Chiaru si pasecile parasescu locurile infectate de colera.

Fia-care omu, sanatosu séu bolnavu, este cá si animalele incungiuratu de unu cercu anumitu de aeru, din carele remanu órecare urme. Aitmintrea nu s'aru puté intielege cum potu americanii ce salbatici se descopere urmele pitióreloru europeniloru, si cum potu sa miróse cani de venatu iepurii din departare.

Desvoltarea veninului colerei are lipsa de 21 dile pentru cá se se póta desvoltá; dupa esperintia au eruptu coler'a la 21 de dile, chiaru si la acei, ce au fostu parasitu loculu infectatu de colera si au ajunsu in unulu sanatosu.

Nici o esperintia medicinala nu se pronuntia pentru parerea, ca coler'a s'ar' fi desvoltatu de sine in Europ'a. Necuratiile nu s'au schimbatu in Europ'a dupa apararea colerei, ci au remasu totu acele care fusera si inainte. Cu tóte aceste necurati'a o purtatórea si latitórea, precum, si nutritórea veninului colerei.

Mesurile sanitarie politiane lucra intr'acelo, cá se inaintese curatirea atmosferei.

De aceea sunt recunoscute de folositóre desinfectiunile esitóreloru, curati'a generala, desinfectiunea secretiuniloru omenesci, prin feru sulfuricu, totu asiá prin aeriturile locuintieloru, afumaturile cu gesu de cloru, prin focu moderatu in locurile cercetate de colera, precum si curgerea neintrerupta a apei pe strade, cá pre stradele Sibiiului. Tóta nisuinti'a e in acelo indreptata spre a anstiené aerulu curatu.

Acésta mesura medicinala risipe procesulu de putrediune (veninu de colera) din aerulu atmosfericu.

Unii omeni au observatu in giurulu loru, in cerculu loru de aeru, nuori negri (paturi de aeru de colera), dupa acést'a a urmatu o ametiala si indata erumperea colerei. — Acést'a inca arata ca coler'a intra de dinafara in trupulu omenescu

Spre incungiurarea colerei a: fi bine cá se se opresca ori ce adunare mai mare de omeni, asia targurile de tiéra (balaiurile) ar' fi bine se se opresca in tempuri de colera.

Este dar' de ajunsu justificata intrerumperea comunicatiunei intre locuri (tinuturi, sanatose si intre cele cercetate de colera; puterea de viétia a colerei, respective durat'a colerei, nu tiene mai indelungu in unu locu de catu 6—8 septemani.

Déca asia dara prin desinfectiuni se moderéasa pasirea colerei, remane problem'a cum se se scutésca omenii singuratici de veninulu de colera din atmosfera.

Déca in cetati mari se póte filtrá si curati ap'a de beutu, pentru ce se nu se póta face nestricaciosu si aerulu atmosfericu, pana candu nu intra in trupulu omenescu?

Chiaru si fulgerulu l'a facutu omeni nestricatiosu.

Spre ajungerea acestui scopu s'a aflatu de folositoriu: — Quassi'a-estract doi cointi ($^1/_4$ lotu), cincisprediece grani vitriolu de feru, topitu (disolutu) in apa destilata si spirtu de vinu si uleu de isma (minta), 10 picatori. Cu fluiditatea acést'a se unghe omulu de trei ori (si mai de multeori candu epidemi'a e in mesura mare) pe di, pre mustetie, séu la marginile narilóru dinlauntru, cu bumbacu.

Afara de acést'a mai e de observatu, cá omulu s'a nu place din casa cu stomaculu golu, se manance bucate calde si se guste atari beuturi, cari viuu fórte anevoia in atiugere cu atmosfer'a de colera, se se ingrijésca omulu de curatienia, se pastreze corpulu caldu, se nu neglige ori ce diarrhoe si candu ese de acasa se ea unu firu de piperiu in gura.

Dispositiunea la colera, déca nu se póte in tiputu acest'a inlaturá cu totulu, celu pucinu se moderéza, de óre ce natur'a cea stricatiósa a atmosferei de colera in parte trebue se se sterpéca.

Aceste se comunica in intereselu omenimei patiminde si arata calea de a perfectiuná liberarea, (scaparea), omeniloru de colara *).

Sibiiu. Dr. Basiliu Sabo.

Brasiovu 19 Oct.

Dupa plói'a trecuta unu orcanu de vro 2 dile ne a adusu unu frigu aspru intovarasitu de néua formala, care de vr'o 3 dile cá unu óspe neplacutu inca totu ne mai siéde pre gutu. Puterea colerei inse s'a ciontatu prin curatirea acelui.

Astadi nesce nou'a garnisóna a regim. o. Gondrecourt si cea vechia statatória din romani din regimentulu „regele de Olandi'a“ Nr. 63 se emite acasa si dumineca voru porni la Bistritia, unde 'si au depositiulu. Purtarea cea esemplara, solida si morala a acestoru fetiori a atrasu atentiunea tuturoru Brasioveniloru, incatu rari garnisóne au fostu atatu de comunu laudate! Ve duceti la vetrele familiare braviloru! dar' nu fara de comitiv'a animeloru nóstre, care ve voru iubi totudeauna si stimá pentru solid'a purtare, cu care ne ati facutu onóre nóue si patunei. — Dumnedieu cu Dvóstra! —

Panade 28 Aug. 1866.

Onorata Redactiune!

Sum convinsu cumca aratarea oficiósa, ce voliescu a o face mai diosu, va fi bine primita in colónele pretiutei nóstre Gazeta, — cu atatu mai vertosu, ca atinge instructiunea populare, carea e fundamentulu inaintarei nóstre morale si nationale. In anulu 1864, candu din grati'a venerabilului ordinariatu mitropolitanu, am primitu administratur'a tractului protopopescu gr. cat. alu Biei, instructiunea populare in acestu tractu am aflatu-o intr'una stare slabutia, pentru ca de si cá cate unu edificiu scolasticu unde si unde, in celea mai multe comune inse lipsiau, — si unde se si aflau nu era vorba de sistemisare. — Instructiunea si progresulu scolastiu se potea dice numai cu numele, intr'adeveru inse nu! Acum multumite cerilui, ca in acestu tractu protopopescu, care consta din 22 parochii cans'a scolare, firesce cu mari fatigia, despre ce póte fi convinsu ori si care, a inaintatu; pentru ca in fiecare parochia din acestu tractu se stia scóle, dintre care 20 sistemisate si numai 2 nesistemisate, — care asemenea de curendu am sperare a se sistemisa; — pentruce in Chezleru unde nu era edificiu scolasticu, ma nece locu aptu spre a póte redica intr'ensulu edificiu, in trecutulu Iuniu a. c. s'a cumperatu unu locu prin membrii comunei bisericesci pentru scóla cu 90 fl. v. a., éra in Santa-Maria dupace s'a castigatu fondu scolastiu, care aduce anustim preste 50 fl. v. a. nu póte catu mai ingraba a nu se sistemisá! — Edificia scolastice in fiecare parochia, afara de celea doue mai susu amentite, se sfla si inca in unele fórte bune si acomodate pentru instructiune, facute si din pétra, carele unele sunt gata din anii precedinti, — ér' in altele se gatesce acuma, asié catu cu inceputulu cursului scolasticu se póta intrá scolarii intr'ensele, precum in Sancelu, unde s'a redicatu unu edificiu pomposu, construatu din pétra cu mai multe despartiemente, atatu pentru invetieciei, impartiti in clase, catu si pentru docente. — Asemenea in Teuni, s'a redicatu la staruirea mea, si prin zelulu bravului preotu de scolo Nicolau Todea, unu edificiu si mai pomposu, care póte sierbi de modelu; — parcti acestui edificiu sunt inalti de 4º lungimea interna a casei scolare de 22', latimea de 18'; — apoi sunt inca 3 despartiemente pentru docente, si sub acestia 2 celaria. — Tóte odaile cu stucatura! Platile docentiloru in acestu tractu bunisiore sunt asecurate prin instrumente de dotatiune, care in anulu trecutu s'au facutu 18 la numeru si sunt asternute in. gubernu spre aprobare! In vér'a an. cur. in tóte comunele bisericesci ale acestui tractu s'au facutu fonduri pentru scólele comunale, si inca lauda cerilui! bunisiore si acestea din colecte de bucate, vinu si bani, precum si din parcele de locuri comunale. — Tóte fondurile de-semnate pentru scóla, au a se dá pre crescere in 4 ani urmatori, candu am sperare, ca intereselu fonduriloru va sustiené si edificiulu scolasticu, si totu din acela se voru sapleni si platile docentiloru asié, catu pre venitoriu nu voru mai simti greutate binecreditiosii nostri in cans'a scolare! Pre langa acestea totu in acestu anu s'au desemnatu gradini de pomaritu pentru scóla in fiecare comuna. — La tóte acestea inse cate s'au facutu spre inaintarea causei scolastice, pre langa fatigiale puse din parte'mi, a contribuitu multu si inca fórte multu, visitatiunea oficiósa a Ilustr. Sale Domnului consiliariu scol. Dr. Ioane Maioru, carele si in 1864 si in 1865 a visitatu tractulu Biei, si prin vorbele dulci si placute, a scintu castiga animile binecreditiosiloru si a'i misca multu spre confetire pentru inaintarea spirituale. Ce se tiene de progresulu facutu de invetiaceii acestui tractu in an. scol. 1865/6 e imbucuratoriu, pentruca in unele comune au invetiatu pruncii in 3 despartiemente, in altele in 2, si numai in pucine in cate unulu. — Obiectele de invetiamentu, din care s'a secerat sporiulu imbucuratoriu, au fostu: Catechismulu, istori'a biblica a ambeloru testamente, gramatic'a romana, aritmetic'a pe tabla si mentale, geografi'a patriei, istori'a patriei, scrierea regulata, cetirea in limb'a germana, cantulu, rogatiunile, intrebari din articlii de credintia, lectura in limb'a materna s. a. Pruncii indatorati a frecventá scól'a in acestu tractu pre an. scol. 1865/6 au fostu preste totu 1163; — dintre cari 714 fetiori, 449 fetisióre. — Din fetiori au frecventatu 674 si din fetisióre 366 cu totii fetiori si fetisióre au frecventatu 1040, precum se vede n'au frecventatu 123; si din acestia 44 fetiori si 79 fetisióre, — pre langa scói'a regulata semestrale in 11 comune bisericesci din acestu tractu se tiene si scóla de repetitiune!

Acest'a e pre scurtu statulu instructiunei populare din tractulu protopopescu alu Biei, care candu 'lu arata on. publicu, cu tóta modestí'a si odichnitu in consciintia, cutezu a dice; ca din parte'mi pre acestu terenu ingreunatu cu multe dificultati, facundu cate am potutu, m'am apropiatu a-mi implení detori'a! Totu-deuna data sum in firma sperare, ca pre venitoriu, implinindumise planurile propuse, voiu fi in stare a sierbi on. publicu cu alte aratari oficióse si mai imbucuratórie! —

Ioane Ignatu m. p.,
adm. prot. gr. cat. alu tract. Biei.

*) Cu privire la cele din „Hermannstädter Ztg.“ Nr. 243, — este de reflectatu: Inoculatiunea hongabergiana, in contra colerei, nu e alta, decatu o imitatiune modificata a fontanelloru ce Dlu Dr. Rasti, care vietuiesce si actualminte in Bucuresci, a introdusu'to, — la inceputulu secolului acestuia, cu succesu, asperandusse pe sine insusi, si pe altii, in contra Ciumei. — Inoculatiunea (vaciuatiunea, Einimpfung) este inaltirea unei materie morbóse, intr'unu trupu sanatosu. Acésta inse, nu e casulu in metoda intreprindiatoriului spitieru Hongaberg.

Cosmeticele pentru gura si nasu, (Maul und Nasenkörbe) implute cu oleiuri aromatice, descrise in „Wiener medicinischen Presse“, — care aru impedeca vorbirea, mancarea, beutulu, precum si straautarea, — n'au pana atunci nici unu pretiu, pana candu esperientia insusi a dameloru, nu va constata atatu eficacitatea catu si placerea loru. —

UNGARI'A.

Barbatii cei mai de influintia din sirulu aristocratiei celei mari s'au dusu la Vien'a cá in momentele crisei de a se determiná regimulu despre modulu reinceperii activitatii in cans'a reconstituirii interne a monarchiei se misce tóta pétr'a spre a trage ap'a la mór'a loru. In Ungari'a se astépta cu nerab-

dare, esirea unui rescriptu imperatescu, privitoriu la continuarea dietei, din care se va vedé, incatr'o batu intentiunile regimului facia cu reconstituirea Ungariei. —

BANATU. Lugosiu, 10 Oct. In oceanulu scirilor despre pornirile, incordarile si calculele politice si diplomatice astadi scóse la tergu si vendute pe bani buni, éra mane demintite intocm'a, dupa cum dice romanulu, „gur'a dice, gur'a minte," ne éra mai acutuitóre frigurile despre denumirea ministeriului maghiaru insinte de readunarea dietei. Romanii si tóte natiunile nemaghiare ar' pati-o cá si in 1848 cu ministeriulu, inse acumu nu ne pré dóre capulu de elu, finduca la corte inca nu mirósa bine; deci se lasamu acestea la o parte si se ne tragemu cá melculu in gaóce'a nóstra — se ne interesamu mai multu de noi si de starea nóstra. — In 6, 7 trecù p'aicia regimentulu romanu — banaticu Nr. 13. cu pretoriulu in Caransebesiu in intórcerea s'a dela campulu luptei, elu petrecù aici vro 3 dile, fórte bine primitu si tractatu de catra locuitori, anumitu o parte mai alésa fù tractata de marele nostru nationalistu de aici pana catra mediulu noptii. Se fi auditu istorisiri de pre campulu luptei dela martori oculati, care ar' fi bine pastrate in istori'a nationala. Alu 13. regimentu de granitia romano-banaticu e singurulu in feliulu seu, care cá romani bravi si credintiosi, se luptara eroicesce si spre admirarea dusmanului, ér' candu ar' fi avutu supremu comandante romanu, ar' fi facutu epoca intre celelalte regimente, cá or' care regim. romanu.

Banatulu e astadi benecoventatu de cerin, precum n'a fostu de multu. Cerealele au prosperatu fórte bine, si resultatulu culegerii viiloru inca e escelinte cá neci odata, statu in privinti'a multimii, catu si in privinti'a calitatii. Alta impregiurare si mai imbucurutória e, ca pretiulu cerealeloru e fórte bunu, din causa, ca se strampórta in Boemia, unde resbelulu nimici secerisiulu. Astadi vedi si pre celu mai seracu tieranu venindu cu ceva bani la orasiu, si éca se adeveresce, ca — candu merge tieranulu bine, merge si negutiatoriloru si cetatsiniloru, cari toti re lauda, ca comercialu le ambla si loru cá neci odata. Un'a ne ar' mai trebui, se scapamu de silnici'a supremastica a maghiarului, si stanci in vro catva dieci de ani am fi restaurati pentru secule, ceea ce chiaru si pentru densulu ar' fi o fericire, ca si ar' recapata amiciti'a nóstra, fara de care unui póte apara vitoriulu. —

AUSTRI'A INFER. Vien'a, Mai. S'a imp. binevoi a chiamá la dinea pre gen. Menabrea si respectivi. Se crede, ca Mai. S'a va porni indata spre a cercetá locurile cercate de calamitatile resbelului, unde va remané cam vre-o 3 septemani. Program'a deputatiloru centralisti cuprinde in privinti'a obiecteloru comune si acceptarea unui dualismu moderatu. Acésta impregiurare inca se póte ascrie neintreruptei sfrederiri a aristocratiei maghiare, care ambla cu capulu ruptu si nu odihnesce a 'si ingrigi de plapoma. Asié! ei tienura de reu pe celelalte natiuni, candu 'si cautau castigarea drepturiloru cuvinite prin calcarea praguriloru mai inalte si le strigá, ca numai diet'a e competenta a imparti drepturi, si totusi acum ei lucra pe dupa culise, pentru a'si trage totu jarciu politicu la ol'a loru. Asta va sa dica, ca in politica sirets'a, ciocoismulu nedumerit'a staruire si insielatoria intrecu tóte virtutile. —

Novissimu. Telegramu. Vien'a 19 Oct. Mai. S'a imp. calatori eri la Boemi'a. O scrisóre pré inalta de mana catra min. de statu conte Belcredi conchiama pe 19 Nov. dietele dincóce de Lait'a. Si diet'a Dalmatiei e conchiamata. O scrisóre pré inalta de mana catra cancelariulu de curte alu Ungariei de Mailath esprima multiamita Ungariei pentru voluntari si ajutatii raniti in resbelu. Totudeodata e insarcinatu cancelariulu de curte, cá se iè mesuri pentru contenirea colerei in Pest'a. Diet'a se va conchiama inoetandu coler'a.

Cont. Mensdorf si-a datu demisiunea si se suna, ca In. S'a imp. archiducele Rainer va lua presidiulu consiliului ministerialu cá ministru de esterne.

Cardinalulu si primate alu Ungariei Scitovsky mori in 19 deminétia la 10 óre.

In afara nemica nou de importantia, decatu ca Rusi'a se totu pregatesce cu materialu de resbelu si a conchiamatu prin telegrafu oficirii armatei din Poloni'a la Petropole. — Anglí'a, Franci'a, Austri'a si Itali'a sunt invoite in caus'a orientala, care duga publicarea unei amnestie se domolesce. — Din Romani'a astadata nemica nou, ca certele diu adunari publice electorali sunt unu ce vechiu si dedatu. —

Gramatic'a si ortografi'a „Ordinei".

Domnule Redactoru! Me rogu cá se dai locu inca unmai astadata la cateva intrebari, pe care me simtiu indatorata a indrepta catra On. Comiteto si On. Redactiune a „Ordinei", pentru casulu candu acelessi ni-aru lua ostenél'a de a citi cate ceva si din Gazeta; se fiti apoi odichniti, ca din partea mea anevoie ve voiu mai incomoda cu trebi de acestea.

In cererea mea adresata ddloru filologi in Nr. 72, 73, 74, 75 si 76 si Gazetei cu gramatic'a si ortografi'a „Ordinei" nu m'am ocupatu de locu, — éca pentruce nu. „Diarulu Ordinei" a appare sub directiunea unui comitet compus de DD. Lascar Catargiu, George Costa-Foru, Principe Dimitrie Ghica, Aristid Pascal, „Principiul Alessandru Stirbeiu, Manolache Costache si Constantin Brailoiu."

Redactor Constantinu Recesnu.

Eu n'am fostu dedatu a cere dela cei mari si pamentului si nici chiaru dela fruntasii popóraloru prea multa gramatica si ortografia, — ómenii lapteloru n'au timpu de a se ocupa cu litere si literatura. De aru avea romanii atati invetiati si literati, cati regi, generali si ministrii au fostu in lume incependu numai dela primulu Farsonu alu Egiptului, cari n'au cunoscutu nici o scriptura, apoi dieu ca dóra toti romanii de astadi aru fi literati si invetisti; apoi eu cam scriu si cum se subscriá chiaru in dilele nóstre Milosch Obrenovicz, marele banu Iordache Filipescu si alti cativa protipendati cá gratulu Rhédei etc. Cu tote acestea nu asi voi bucurosu se aplecu asemenea regula trasa din esperintia la comitetulu „Ordinei". Membrii acelui comitetu sunt totu barbati trecuti prin cate o facultate, éra anume dn. C. Brailoiu fusese atati ani profesoru de drepturi la colegiulu S. Sava, precum si dn. Costa-Foru profesoru si directoru. Tocma inse pentru acésta me coprinde cu atatu mai straina mirare vedendu disordinea ce domnesce in „Ordine" cu privire la cele mai simple regule ortografice si gramaticale, incatu esci constrinsu a cerceta imaginea si dupa sciinti'a redactorului si a corectorului acelei foi. Nu numai ortografia francesesca si grecésca, ci si maghiara vei vedea amestecata in colónele Ordinei; preste acésta se pare ca toti cati scriu in acea fóia, au cateva regule singuratece, cu care se desparta de ceilalti. Duplicarea de consunatóre, a carei necesitate in ortografi'a romanésca nu o póte proba nimeni — afara numai in unele cuvente compuse — e introdusa si in „Ordinea", inse cum? fara nici o consecintia, ici simplu, colo duplu, din cóce érasi simplu. Intocma se intempla si cu u finalu si cu finalulu iune. Ci se treceau inte la cesemple. Spre aceitu scopu se luamu érasi numai cá pe intemplate Nr. 1 in care scriu si dnii Brailoiu, Costa Fofu, ministrulu instructiunii publice I. Stratu, odiniora totu profesoru, si redactorulu, apoi si Nr. 17.

In acei Nri afli: Anulu si annul, apare si appare, permite si permissiune, explicatii, instructie, totu scolu anexiune, missiune; dépra, décca, ellude, rellegare, addeveru, attunci, quellu, alle, fellicitam, ellectoralu, cessa si aoasa.

Racovitza, Cretzulescu, Salcutza, adica pe unguresce, éra unu nume curatu unguresu scrisu in acelasi Nr. 17 Toroc, Töroc, Töröc.

Q si X primite preste totu, inse érasi fara picu de consecintia; luxu, executatu, maxima, experientia, apoi totu acolo cosemplu, tacsa esplicatia, inse totu pe acea colóna si explicatii, exigentia, esclusivu, annesare, annexioni, escelente etc. —

Grau, grecu, griu (granum) in trei feluri. Mihaescu si Michaescu, cá si in „Tel. rom." Mihaltianu si Mihaltianu.

PH si Y inca sunt luate dea valma, ci érasi fara regula. Graeca per Moldovlachias fines sine lege vagantur. Teatru si theatru, scóla si schoala.

D codatu, Z si S se schimba unele prin altele in acelessi cuvente cá si ostasii la custodia séu carsula, precum: insemnésa, functioneda, prezant, Diaru si Ziaru, magesiu, branza, parmadian.

Pana, pênu si pene (usque); fóle si foe; voie si vocescu; lolnd si lonre; lenga, langa si longa.

Pluralulu masc. articulatu, totusi numai cu unu l; inse si cu doi l; studentii cari, profesorii esaminatori; apoi si „quatu pentru ministrl carc sunt trecutorl, oricarl; subscrisl au gasitu etc.

Mecunósce galicismu, in locu de necunósce. Procetu si prolectu; tramisse si trimis.

Purparleuri, nici francesce nici romanesce. Vaudeville, Voudeville, Vodevilu.

Echilibru si ecilibru, finchó si anca.

Prezantat, galicismu grosolanu; inse apoi si representatie.

Ce este dreptul achis?

Picerile. Ore acestu provincialismu bucurescénu nu s'ar potea evita in scriere, lasanduse numai copiilloru de jucarie? Pentruce nu diceti si scrieti dara si piceru, picerusiu, picerosiu?

Déca intrati in casa, camera, pentruce antrati si aveti antreu in teatru?

Dupace s'au primitu o parte mare de galicismi fara nici o trebuintia simtita, óre n'a venitu timpulu, cá se schimbati si pe acelu hatir turcescu cu favórea latino-francésca?

Dara din avere com se póte face avand? Si din promitere, cum se póte promitand? Cum din vedere vadutu? Din cadere cadind? Dela nous sing. femin. cum se póte face pl. nouli? ariele nuoi, casele nuoi, vestmentele nuoi.

Rugamu pe „Ordinea", cá acestea si alte cateva neregularitati se binevoiésca ale aduce catu se póte mai curendu in ordine.

137—1866. 3—3

CONCURSU.

In comun'a baiésca Rosi'a, in comitatulu Albei inferiore in Transilvani'a, a devenitu statiunea de chirurgu vacanta.

Cu statiunea acésta e impreunatu unu salariu anualu in sum'a de 350 fl., una intieretiune de cale in sum'a de 120 fl., cuartiru naturalu, si dreptu de pensionare, dupa ordinatiunile pentru oficialii de statu sostatóre.

Doritorii de a primi acésta statiune, au a'si substerne cererile loru documentate, in care e a se arata si cunoscintu'a limbeloru patriotice — pe calea superioriloru sei — la directiunea fondului pisetalu in Abrudu, celu multu pana in 15 Novembre 1866.

Concurentii in cererile loru au a se dechiará, déca sunt resoluti a primi acésta statiune pe calea substitutiunei si pana la urmand'a denumire finala.

Abrudu in 18 Septembre 1866.

Directiunea fondului Pisetalu.

12286—186. 3—3

Publicare de concursu.

Pre trei stipendia cate de 84 fl. v. a. — pre 6 de 63 fl. v. a. tóte din fundatiunea Ramontiana, — si 1 de 52 fl. 50 cr. v. a. din fundatiunea Bobiana, prin absolvarea respectiviloru, devenite curatu vacante. — Éra pentru 1 de 84 fl. v. a. alu rigorosantelui Elia Tulia Chetianu, — pre 3 cate de 63 fl. v. a. alu rigorosantelui Adalbertu Dorgo — cancelistiloru Ioane Copesiu si Candidu Albini, tóte patru din fundatiunea Ramontiana, — pre 1 de 120 fl. v. a. alu lui Augustinu Sanciali din fundatiunea Clainiana, — si pre 1 de 60 fl. v. a. alu lui Demetriu Todoru din fundatiunea Majoriana, pentru nesusternerea testimoniaioru scolastice pre anulu scolasticu trecutu, recerute la subinsemnatulu Ordinariatu Metropolitanu, dechiarate de vacante, — prin acésta se escrie concursu.

Concurentii la acestea stipendia voru avé pana in 1 Novembre c. n. a. c. a'si susterne la subinsemnatulu Ordinariatu Metropolitanu concursele sale, cu testimoniale necesarie provediute, — de sene intielegunduse, ca amintitii stipendisti, numai pre calea concursului se voru sustiené in preavutele stipendia, si numai la casulu acela, déca prin producandele testimonia scolastice se voru destinge intre alti concurenti. —

Blasiu 22 Sept. 1866.

Ordinariatulu Metropolitanu alu Albei Iulie greco-cat.

Redactoru respundietoru
JACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparitulu lui
JOANE GÖTT si fiiu HENRICU.